

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **A. A. M. A.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Františkou Lhotákovou
sídlem Mánesova 47, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o novém posouzení důvodů o neudělení dlouhodobého víza ze dne 6. 2. 2026, č.j. MV-6514-4/SO-2026,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí (informace) žalované, kterým žalovaná posoudila podle § 180e odst. 7 věty druhé zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem podnikání – osoba samostatně výdělečně činná, podanou proti rozhodnutí (informaci) Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 10. 2025 č.j. OAM-4090-5/DV-2025, tak, že žádosti se nevyhovuje, neboť jsou dány důvody neudělení dlouhodobého víza podle § 56 odst. 1 písm. a) a l) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně vydal dne 1. 10. 2025 pod č.j. OAM-4090-5/DV-2025 Informaci o důvodech neudělení dlouhodobého víza (dále jen „Informace“), ve které posoudil žádost žalobce o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání – osoba samostatně výdělečně činná, a to tak, že dlouhodobé vízum se podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neuděluje, neboť se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti, a to údaje týkající se žadatelem deklarovaného účelu pobytu na území ČR.
2. Žalobce se v podané žalobě k přípustnosti podání žaloby nevyjádřil. K dotazu soudu ve vyjádření ze dne 13. 4. 2026 sdělil, že vyloučení dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců není absolutní, v projednávané věci je žaloba přípustná, neboť napadené rozhodnutí netrpí pouze projevem správního uvážení, ale obsahuje závažná právní a procesní pochybení (porušení povinnosti řádně zjistit skutkový stav, umožnit žalobci vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, vyzvat žalobce k doplnění podkladů, svévolný postup ohledně doložení některých skutečností (např. podnikatelského plánu), překročení mezí správního uvážení).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Správní orgány též nesprávně aplikovaly § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žaloba přitom nesměřuje proti samotné existenci správního uvážení, ani netvrdí právní nárok na udělení víza, ale napadá zákonnost postupu správních orgánů, došlo k porušení základních zásad správního řízení (legality, zákazu zneužití pravomoci, proporcionality, spravedlnosti, legitimního očekávání, a dalších), což dosahuje intenzity nezákonnosti a vyžaduje zásah soudu. Výklad § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, který by vylučoval soudní přezkum i v případech zjevné svévole a procesní nezákonnosti, by vedl k odepření soudní ochrany a byl by v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 1 Ústavy. Je zásadní, že žalobce neusiluje o nahrazení správního uvážení soudem, ani o přiznání víza, ale výlučně o přezkum zákonnosti napadeného rozhodnutí, tedy o posouzení, zda správní orgány postupovaly v souladu se zákonem a ústavními principy. Napadené rozhodnutí zasahuje do základních práv žalobce, zejména do svobody podnikání a práva na soudní ochranu. Poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 55 A 50/2022-43.

3. Žalovaná ve vyjádření ze dne 17. 4. 2026 odkázala na bohatou a ustálenou judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, dle které z Listiny ani z mezinárodních smluv o lidských právech neplyne cizincům právo na pobyt v České republice, nemají ani nárok na udělení pobytového víza. Ústavní soud rovněž uvedl, že v případě neudělení víza nemůže dojít k zásahu do základních práv a svobod, je tudíž v kompetenci zákonodárce toto řízení vyloučit ze soudního přezkumu, aniž by došlo k rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny, k tomu viz zejména nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/11 ze dne 24. 4. 2012, a dále usnesení sp. zn. I. ÚS 829/18, II. ÚS 4064/18 či I. ÚS 996/24. K přípustnosti žaloby uvedla, že na udělení daného víza není právní nárok, s odkazem na § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedla, že nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem podnikání je ze soudního přezkumu vyloučeno, neboť se nejedná o účel pobytu, který by byl upraven právem Evropské unie (k tomu viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 5. 2023 č.j. 4 Azs 15/2022-44, ze dne 4. 1. 2018 č.j. 6 Azs 253/2016-49, ze dne 17. 5. 2023 č.j. 2 Azs 286/2022-40, ze dne 18. 5. 2023 č.j. 6 Azs 272/2022-41, ze dne 30. 6. 2023 č.j. 4 Azs 224/2022-37 či ze dne 23. 5. 2024 č.j. 10 Azs 81/2023-52). Žalobcem zmíněný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 1. 2024 č.j. 55 A 50/2022-43 se týká posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem studia, tedy takového účelu, který je upraven právem Evropské unie, kdy je dle judikatury právo na soudní přezkum založeno čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie; to však není případ žalobce, jehož žádaný účel pobytu není právem EU upraven. Navrhla, aby žaloba byla jako nepřípustná soudem odmítnuta.
4. Podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřípustný.
5. Podle ust. § 68 písm. e) s.ř.s. je žaloba nepřípustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání takového rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
6. Podle ust. § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

7. Soud shledal, že rozhodnutí žalované o novém posouzení důvodů o neudělení dlouhodobého víza za účelem podnikání, které je předmětem žaloby, je ze soudního přezkumu vyloučeno dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž v daném případě není naplněna žádná z judikatorně stanovených výjimek, která by jeho přezkum umožňovala.
8. Soud předně poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 31. 5. 2023 č.j. 4 Azs 15/2022-44, který se týká žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem podnikání a ve kterém k námitce ohledně čl. 36 odst. 2 Listiny uvedl: *„Dovolává-li se tedy stěžovatel práva na soudní přezkum ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny coby svého základního práva v souvislosti s rozhodnutím o neudělení dlouhodobého víza, lze odkázat na ustálenou judikaturu Ústavního soudu, který se i touto problematikou již opakovaně zabýval a dovodil, že „Listina poskytuje soudní ochranu pouze tomu právu, které právní řád garantuje [nálezný sp. zn. Pl. ÚS 36/93 ze dne 17. 5. 1994 (N 24/1 SbNU 175; 132/1994 Sb.), usnesení sp. zn. IV. ÚS 85/04 ze dne 13. 5. 2004, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>]. Ústavní soud ve své judikatuře opakovaně vyslovil, že subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky neexistuje, neboť je věcí suverénního státu, za jakých (nediskriminujících) podmínek připustí pobyt cizinců na svém území [usnesení sp. zn. IV. ÚS 85/04 ze dne 13. 5. 2004, usnesení sp. zn. III. ÚS 99/04 ze dne 29. 4. 2004, usnesení sp. zn. III. ÚS 219/04 ze dne 23. 6. 2004 (U 39/33 SbNU 591), usnesení sp. zn. III. ÚS 260/04 ze dne 9. 6. 2004; všechna usnesení jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>]. Na udělení víza není dle výslovného znění zákona právní nárok (ustanovení § 51 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Žádné z práv zakotvených v Listině nezakládá nárok cizinců na pobyt na území České republiky. Takové právo je dáno pouze občanům České republiky (po vstupu České republiky do Evropské unie též unijním občanům), a to čl. 14 odst. 4 Listiny, zatímco odstavec 2 téhož článku, který se vztahuje na ostatní cizince, zakládá pouze jejich právo svobodně území České republiky opustit.“ (nálezný Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08; důraz přidán soudem). S ohledem na práve uvedené je tak tudíž lichá stěžovatelova námitka, že neudělení dlouhodobého víza, resp. nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, představuje porušení jeho ústavně zaručeného práva na soudní ochranu.“*
9. Z citovaného rozsudku NSS, který odkazuje na příslušnou judikaturu Ústavního soudu, je patrné, že čl. 36 odst. 2 ani jiné ustanovení Listiny nárok na soudní přezkum nového posouzení důvodů o neudělení dlouhodobého víza nezakládá (a to bez ohledu na vady, kterými by případně mohlo být stíženo).
10. NSS dále v rozsudku ze dne 31. 5. 2023 č.j. 4 Azs 15/2022-44, který se týkal dlouhodobého víza za účelem podnikání, uvedl následující: *„Není tedy pravdou, jak uvádí stěžovatel v kasační stížnosti, že de lege lata není umožněn soudní přezkum krátkodobých víz. Tímto se jako nesprávná jeví i stěžovatelova teorie o důvodu tvrzeného neumožnění soudního přezkumu krátkodobých víz, tedy že by v případě přiznání soudního přezkumu u krátkodobých víz muselo dojít i k umožnění přezkumu u víz dlouhodobých s ohledem na zavedenou hierarchii pobytových oprávnění. K tomuto kroku totiž nedošlo a zákon o pobytu cizinců i nadále výslovně vylučuje možnost soudního přezkumu u negativního rozhodnutí o udělení dlouhodobého víza, přičemž (jak bylo již uvedeno výše) tato výlučka byla opakovaně předmětem posouzení ze strany Ústavního soudu a byla shledána ústavně konformní. Shodné závěry vyslovily také správní soudy (srov. již citované rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 286/2022-40 a č. j. 6 Azs 272/2022-41, či městským soudem odkazovaný rozsudek ze dne 30. 4. 2015, č. j. 4 Azs 34/2015-41). Nejvyšší správní soud zde upřesňuje, že podle rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS, i u některých rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza, jedná-li se o účel pobytu upravený právem EU musí být soudně přezkoumatelná. To však není případ stěžovatele,*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

neboť jím žádaný účel pobytu není upraven právem EU.“ (podtržení doplněno) K tomu obdobně též rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2023 č.j. 4 Azs 224/2022-37, zejm. bod 13, kde NSS uvedl, že vyloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza nelze považovat za rozporné s mezinárodním právem, neboť neexistuje žádná norma mezinárodního práva, která by takový přezkum zaručovala.

11. V rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016 – 49, publ. pod č. 3718/2018, Nejvyšší správní soud na základě rozsudku SDEU ze dne 13. 12. 2017, C-403/16 (E. H.), připustil možnost soudního přezkumu dlouhodobých víz za účelem studia, neboť toto má základ ve směrnici Rady 2004/114/ES a vyloučení soudního přezkumu by bylo v rozporu s čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie: *„K použitelnosti článku 47 Listiny v nyní posuzovaném případě je nezbytné objasnit, zda dotčená situace spadá do oblasti působnosti unijního práva a stěžovatel má konkrétní „právo a svobodu“ zaručenou právem EU ve smyslu čl. 47. Stěžovatel se sice dovolává přezkumu neudělení dlouhodobého víza, které je tzv. „národním typem víza“, dovolává se ho však z důvodu, že podle něj splňuje podmínky plynoucí ze směrnice Rady 2004/114/ES, na základě které může žádat o povolení k pobytu za účelem studia. Pokud členský stát přijímá rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu za účelem studia podle čl. 12 odst. 1 směrnice Rady 2004/114/ES, lze dospět k závěru, že se Listina uplatní, neboť situace spadá do oblasti působnosti unijního práva. Pro možnost aplikace čl. 47 Listiny je dále nutné posoudit, zda má stěžovatel nějaké konkrétní právo a svobodu zaručenou unijním právem.“*
12. Je třeba uvést, že v rozsudku ze dne 9. 10. 2019 č.j. 5 Azs 283/2018-28, NSS dospěl na základě rozsudku SDEU E. H. k závěru, že uvedená výluka ze soudního přezkumu se neuplatní bez ohledu na důvod podání žádosti o dlouhodobé vízum, neboť je v rozporu s čl. 32 odst. 3 vízového kodexu a s čl. 47 Listiny základních práv EU (body 12 a 13). Dle tohoto rozsudku by tedy žaloba měla být projednána bez ohledu na to, jaký je důvod podání žádosti o dlouhodobé vízum (podnikání, studium atd.), neboť ani z rozsudku SDEU E. H. nevyplývá rozdělování žádostí podle jejich důvodů. Nicméně, pozdější judikatura NSS (zejména rozsudky NSS ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022 – 40, ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 21/2020 – 28 či ze dne 30. 6. 2023, č. j. 4 Azs 224/2022 – 37) označila toto rozhodnutí za judikatorní excés, a to s odkazem na rozsudek SDEU ze dne 10. 3. 2021, M. A. proti Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N., C-949/19, ve kterém Soudní dvůr odmítl automatickou extenzivní aplikaci závěrů rozsudku E. H. na všechny případy zamítnutí žádostí o dlouhodobá víza.
13. K tomu soud doplňuje, že dlouhodobá víza nejsou na rozdíl od krátkodobých (tzn. do 90 dnů) harmonizována na úrovni evropského práva. Jedinou výjimkou je směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. 5. 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair, která nahradila směrnici Rady 2004/114/ES o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby. Dlouhodobá víza jsou proto vnímána jako víza národní, neboť jejich úprava se ponechává jednotlivým státům, pouze nesmí stanovit diskriminační podmínky vstupu.
14. Žalobce pak není ani rodinným příslušníkem občana Evropské unie a nepodává vízum za účelem sloučení rodiny, a tedy ani z tohoto titulu není možné o výjimce ze zásady vyloučení soudního přezkumu uvažovat. K tomu rovněž viz rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2024 č.j. 10 Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Azs 81/2023-52, kde NSS též uvedl: „správní soudy tak vždy musejí posuzovat, zda situace žadatele o dlouhodobé vízum spadá do působnosti unijního práva a zda tedy čl. 47 Listiny EU, případně konkrétní ustanovení nařízení či směrnice, brání výluce soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Právě to je klíčovým poselstvím citovaného rozsudku 6 Azs 253/2016, ve kterém se závěr NSS o soudní přezkoumatelnosti rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza za účelem studia neopírá jen o rozsudek Soudního dvora ve věci E. H., ale vychází i z úvahy o tom, zda měl cizinec žádající o dlouhodobé vízum konkrétní „právo a svobodu“ ve smyslu čl. 47 Listiny EU (bod 31 a násl.).“ V posuzované věci však z ničeho neplyne, že by situace žalobce spadala do působnosti unijního práva, a ani sám žalobce žádné takové důvody neuvedl. Žalobcem zmíněný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 1. 2024, č.j. 55 A 50/2022-43, se týká posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem studia, tedy se v dané věci neuplatní.

15. Z uvedeného tedy vyplývá jednoznačný závěr, že žaloba je přípustná pouze proti rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza za účelem studia, avšak v případě ostatních typů dlouhodobých víz jsou věci neudělení dlouhodobých víz a žádostí o nové posouzení důvodů neudělení těchto víz nadále ze soudního přezkumu vyloučeny dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
16. Soud proto v souladu s ust. § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. žalobu odmítl pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení, neboť žaloba je nepřípustná.
17. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem č. II v souladu s ust. § 60 odst. 3 s.ř.s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. dubna 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.